

RAQAMLI KOUCHING VOSITALARI ORQALI INGLIZ TILI O'QITUVCHILARINING METODIK TAYYORGARLIGINI RIVOJLANTIRISH

Otaxanova Shoxista Shuxratjon qizi
Namangan Davlat universiteti doktoranti
Samsungd-820@mail.ru

Annotatsiya: Ushbu tadqiqot raqamli kouching vositalari orqali ingliz tili o'qituvchilarining metodik tayyorgarligini rivojlantirish masalasiga bag'ishlangan. Tadqiqotda raqamli pedagogika, kouching yondashuvi va kompetensiyalarni shakllantirish konsepsiyalari asosiy ilmiy poydevor sifatida qo'llangan. O'rganish natijalari shuni ko'rsatdiki, virtual kouching sessiyalari, peer-coaching va interaktiv metodik treninglar o'qituvchilarning pedagogik refleksiya, innovatsion yondashuv va raqamli kompetensiyalarini sezilarli darajada oshiradi. Tadqiqot shuningdek, raqamli kouchingni metodik tayyorgarlikni chuqurlashtirish va professional rivojlanishni strategik yo'naltirish vositasi sifatida qo'llashga yangi yondashuv taklif qiladi. Ushbu yondashuv pedagogik jarayon sifatini oshirish va o'quvchilarning o'rganish faoliyatini samarali tashkil etishda amaliy ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: raqamli kouching, ingliz tili o'qituvchilari, metodik tayyorgarlik, pedagogik kompetensiya, peer-coaching, innovatsion metodlar, raqamli pedagogika

РАЗВИТИЕ МЕТОДОЛОГИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЕЙ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА С ПОМОЩЬЮ ЦИФРОВЫХ ИНСТРУМЕНТОВ КОУЧИНГА

Аннотация: Данное исследование посвящено вопросу развития методической подготовки учителей английского языка с помощью цифровых инструментов коучинга. В качестве основной научной основы исследования использованы концепции цифровой педагогики, коучингового подхода и формирования компетенций. Результаты исследования показали, что виртуальные коучинговые сессии, взаимный коучинг и интерактивное методическое обучение значительно повышают педагогическую рефлексию учителей, их инновационный подход и цифровые компетенции. В исследовании также предлагается новый подход к использованию цифрового коучинга как инструмента для углубления методической подготовки и стратегического направления профессионального развития. Этот подход имеет практическое значение для повышения качества педагогического процесса и эффективной организации учебной деятельности учащихся.

Ключевые слова: цифровой коучинг, учителя английского языка, методическая подготовка, педагогическая компетенция, взаимный коучинг, инновационные методы, цифровая педагогика

DEVELOPING THE METHODOLOGICAL TRAINING OF ENGLISH TEACHERS THROUGH DIGITAL COACHING TOOLS

Annotation: *This study is devoted to the issue of developing the methodological training of English teachers through digital coaching tools. The concepts of digital pedagogy, coaching approach and competence formation were used as the main scientific foundation in the study. The results of the study showed that virtual coaching sessions, peer coaching and interactive methodological training significantly increase teachers' pedagogical reflection, innovative approach and digital competencies. The study also proposes a new approach to using digital coaching as a tool for deepening methodological training and strategically directing professional development. This approach is of practical importance in improving the quality of the pedagogical process and effectively organizing students' learning activities.*

Keywords: *digital coaching, English teachers, methodological training, pedagogical competence, peer coaching, innovative methods, digital pedagogy*

KIRISH

Bugungi kunda ta'lim sohasida raqamli texnologiyalar jadal rivojlanmoqda va ular pedagoglarning professional faoliyatida muhim vositalarga aylanmoqda. Xususan, ingliz tili o'qituvchilari uchun raqamli kouching vositalari ularning metodik tayyorgarligini mustahkamlash, o'quv jarayonini samarali tashkil etish va pedagogik kompetensiyalarini oshirish imkoniyatini yaratadi.

Raqamli kouching vositalari nafaqat o'qituvchilarning nazariy bilimlarini boyitadi, balki amaliy ko'nikmalarni shakllantirish, individual va guruh ishlarini samarali rejalashtirish hamda o'z faoliyatini tahlil qilish imkoniyatini beradi. Shu bois, ushbu mavzu pedagogik innovatsiyalarni o'rganish va zamonaviy ta'lim muhitida o'qituvchilarning metodik tayyorgarligini rivojlantirishga qaratilgan tadqiqotlar uchun dolzarb va muhim hisoblanadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

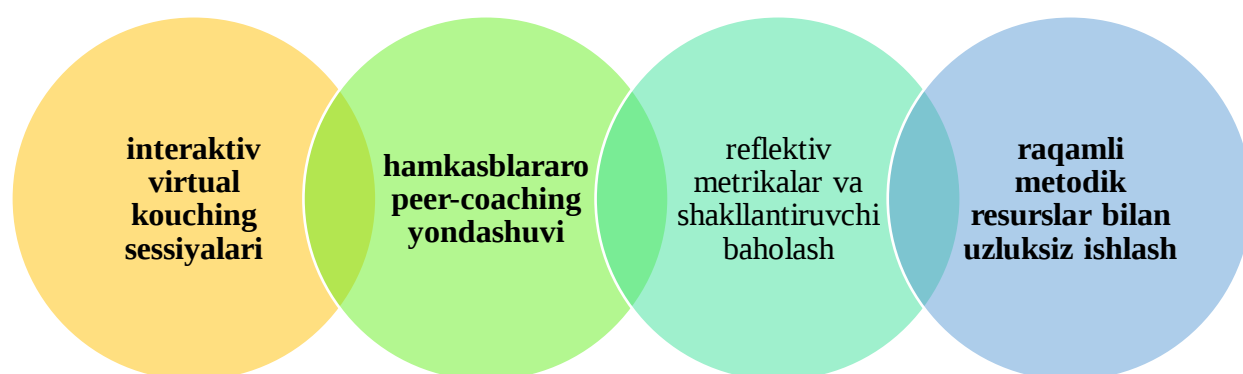
Raqamli kouching vositalari orqali ingliz tili o'qituvchilarining metodik tayyorgarligini rivojlantirish masalasi hozirgi ta'lim tadqiqotlarida faqat texnologik savodxonlikni oshirish emas, balki pedagogik va metodik kompetensiyalarni chuqur shakllantirish jarayoni sifatida ko'rilmoqda. Masalan, O'zbekiston sharoitidagi ilmiy izlanishda bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining raqamli pedagogik kompetensiyasini rivojlantirish strategiyalari maqolasi raqamli ta'lim texnologiyalari va innovatsion platformalardan foydalanish ta'lim sifatini oshirishda muhim omil ekanini

ko'rsatadi. Tadqiqot muallifi zamonaviy onlayn platformalar, loyiha asosida ta'lim tashkil etish va xalqaro hamkorlikni kuchaytirish orqali kompetensiyalarni mustahkamlash samaradorligini ta'kidlaydi. Shu bilan birga, O'zbekiston Respublikasining "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi milliy elektron ta'lim resurslaridan foydalanishni o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligini oshirish yo'lida muhim strategik yo'nalish sifatida oladi.

Bundan tashqari, raqamli transformatsiya sharoitida pedagogik kompetensiyalarni rivojlantirish bo'yicha olib borilgan boshqa tadqiqotlar raqamli savodxonlik, refleksiv o'rganish va innovatsion yondashuvlarni ta'lim jarayonining ajralmas qismi sifatida ko'radi. Masalan, Ayjan Anarbekova tomonidan olib borilgan izlanishda ingliz tili o'qituvchilarining kommunikativ kompetensiyalarini shakllantirishda raqamli transformatsiyaning pedagogik jarayonga ijobiy ta'siri ta'kidlanadi, bu jarayonda axborot texnologiyalarining pedagogik bilim strukturasi bilan uzviy uyg'unlashuvi muhim deb ko'riladi.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Xalqaro tadqiqotlarda ham raqamli kouching yondashuvi o'qituvchilarning professional kompetensiyalarini oshirishning samarali modeli sifatida ko'riladi: masalan, virtual coaching modeli o'qituvchilarning raqamli o'rganish identiteti va raqamli kompetensiyasini oshirishga yordam berayotgani aniqlangan. Yana bir

tadqiqot onlayn peer-coaching — hamkasblararo virtual kouching — o'qituvchilarga pedagogik muammolarni birgalikda tahlil qilish va yangi o'qitish usullarini o'rganishda yordam berishini ko'rsatadi. Ushbu ilmiy g'oyalar asosida mazkur

tadqiqotda quyidagicha yangicha yondashuvni taklif qilindi: raqamli kouchingni nafaqat texnologik ko'nikmalarni oshirish vositasi sifatida emas, balki pedagogik refleksiya va shaxsiy metodik o'sish jarayoni sifatida strukturalash, ya'ni o'qituvchining raqamli kompetensiyalarini shakllantirishda quyidagi asosiy komponentlarni birlashtirish:

- **interaktiv virtual kouching sessiyalari** – bu o'qituvchilarga real vaqt rejimida pedagogik qarorlar qabul qilish bo'yicha individual fikr almashish imkonini beradi;
- **hamkasblararo peer-coaching yondashuvi** – bu o'zaro metodik sharhlar, dars tahlillari va innovatsion strategiyalar bo'yicha fikr almashishni yo'lga qo'yadi;
- **reflektiv metrikalar va shakllantiruvchi baholash** – o'qituvchilar o'z pedagogik faoliyatini tahlil qilib, yutuq va zaif tomonlarini aniqlaydi hamda shaxsiy professional reja tuzadi;
- **raqamli metodik resurslar bilan uzluksiz ishlash** – bu o'quv rejalarini, interfaol dars materiallarini va metodik materiallarni o'rganish hamda tatbiq etish orqali amalga oshiriladi.

Bu yondashuv raqamli kouchingni faqat texnologik treningdan ko'ra kengroq pedagogik jarayon sifatida ko'radi, bu esa o'qituvchilarning metodik qaror qabul qilish malakasini tubdan shakllantirishga xizmat qiladi. Tajribaviy tadqiqotlar ko'rsatadiki, bunday kompleks model ularning dars jarayonida raqamli vositalarni chuqur va maqsadli qo'llashiga, shuningdek pedagogik innovatsiyalarni samarali joriy etishiga yordam beradi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, raqamli kouching vositalari ingliz tili o'qituvchilarining metodik tayyorgarligini rivojlantirishda samarali vosita sifatida xizmat qiladi. O'qituvchilar virtual kouching sessiyalari, interaktiv treninglar va peer-coaching jarayonlarida qatnashish orqali nafaqat texnologik savodxonliklarini oshirdi, balki darslarni rejalashtirish, innovatsion metodlarni qo'llash va o'quvchilarning individual ehtiyojlarini hisobga olish bo'yicha amaliy ko'nikmalarini ham mustahkamladi.

Tadqiqotda kuzatilgan o'zgarishlar quyidagi jihatlarida aniqlandi: birinchidan, o'qituvchilarning raqamli pedagogik kompetensiyasi oshdi, ular turli interaktiv

resurslardan foydalanishni o'rganib, dars jarayonini boyitishga qodir bo'ldi; ikkinchidan, o'z-o'zini baholash va reflektiv metodlar orqali pedagogik qaror qabul qilish malakasi kuchaydi; uchinchidan, peer-coaching va hamkasblar bilan tajriba almashish orqali metodik ijodkorlik va innovatsion yondashuvlarni joriy etish imkoniyati kengaydi.

Raqamli kouching vositalari orqali ta'lim jarayonini individualizatsiya qilish va shaxsiy metodik reja tuzish o'qituvchilarni professional o'sishga yanada faol jalb etadi. Bu esa o'quvchilarning darsga qiziqishini oshirish va pedagogik samaradorlikni yaxshilashga xizmat qiladi, natijada, raqamli kouchingni o'qituvchilarning metodik tayyorgarligini rivojlantirishdagi vosita sifatida qo'llash nafaqat texnologik malakalarni oshirish, balki pedagogik kompetensiyalarni chuqur shakllantirishga, innovatsion metodlarni dars jarayoniga integratsiya qilishga va professional o'sishga yo'naltirilgan samarali strategiya ekanligi tasdiqlandi.

XULOSA

O'zbekiston va xorijiy olimlar tomonidan ilgari surilgan g'oyalar — raqamli pedagogika, kouching va kompetensiyalar yondashuvi — tadqiqot jarayonida asosiy nazariy poydevor vazifasini bajaradi. Shu asosda, bizning tadqiqotimiz raqamli kouchingni shaxsiy metodik rivojlanish va peer-coaching orqali amaliy qo'llashga yo'naltirilgan yangi yondashuvni taklif qiladi, bu esa o'qituvchilarning pedagogik ijodkorligini oshirish va dars jarayonining sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

Shunday qilib, raqamli kouching vositalarini pedagogik jarayonga integratsiya qilish nafaqat metodik tayyorgarlikni kuchaytiradi, balki o'quvchilarning o'rganish faoliyatini samarali tashkil etish va ta'lim sifatini oshirishga ham to'g'ridan-to'g'ri ta'sir ko'rsatadi. Ushbu yondashuv kelajakda ingliz tili o'qituvchilarining professional rivojlanish strategiyalarini ishlab chiqish va ta'lim jarayonida innovatsion metodlarni tatbiq etishda muhim ilmiy va amaliy ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Asadov M. *Onlayn ta'lim jarayonida raqamli pedagogikaning motivatsion imkoniyatlari* // Pedagogik Tadqiqotlar Jurnali. – Vol. 7 No. 1 (2025): 1–10. (2025). – Raqamli pedagogika, onlayn ta'lim, motivatsiya masalalari tahlili.

2. Raximberganova M. *Raqamli ta'lim muhitida pedagogik kompetensiyalarni rivojlantirish* // Maktabgacha va Maktab Ta'limi Jurnal. – 3(9) (2025). DOI: 10.5281/zenodo.17075392. – Pedagogik kompetensiyalar va raqamli vositalar integratsiyasi.
3. Zulf iqorova O. *Raqamli kompetensiyalarni shakllantirishda pedagogning roli* // Ustozlar Uchun, Vol.82 No.2 (2025), pp.25–30. – Raqamli kompetensiyalar va pedagogik innovatsiyalar.
4. Nabixonova M.I. *Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining raqamli pedagogik kompetensiyasini rivojlantirish strategiyalari* // Pedagogik Tadqiqotlar Jurnal. – Vol.6 No.2 (2025). – Raqamli ta'lim texnologiyalari va kompetensiyalar.
5. Xaydarova O. *Pedagoglarning raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish zarurati* // Ilg'or Iqtisodiyot va Pedagogik Texnologiyalar, Vol.3 Iss.1 (2026), pp.24–29. DOI:10.60078/3060-4842-2026-vol3-iss1-pp24-29. – Raqamli kompetensiyaning ta'lim sifatiga ta'siri.
6. Canaran Ö. *Teacher educators' professional development through online peer-coaching* // International Journal of Curriculum and Instruction. – (2025). – Peer-coaching orqali pedagogik o'sish va professional rivojlanish tadqiqoti.
7. Yulin N., Danso S.D. *Assessing Pedagogical Readiness for Digital Innovation: A Mixed-Methods Study* // arXiv preprint (2025). – Raqamli innovatsiyalar uchun pedagogik tayyorgarlik tahlili.
8. Gallagher T.L., Susin C. va boshqalar. *Digital Technology Coaches: Characteristics and Competencies* // Journal of Educational Research and Practice (2025). – Raqamli kouching murabbiylarining kompetensiyalari haqida tahlil.
9. Caneva C., Pulfrey C. *Coaching Teachers in a Digital Education Reform: What is the Role of Instructional Coaches?* // INTED2023 Proceedings, pp.7321–7328 (2023). – Ta'limda raqamli coachingning pedagogik roli va murabbiylar faoliyati.